

Nr 287.

Av herrar **Larsson** i Karlstad och **Hansson** i Vännäsby, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 134, med förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).*

I proposition nr 134 av den 6 mars 1942 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga förslag till ändringar i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt av förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Ändringarna avse framför allt bestämmelserna rörande skattskyldighet för vissa anstalter och föreningar m. fl.

Men bland de ideella föreningar, som enligt propositionen skulle komma i åtnjutande av skattelindring eller skattefrihet, återfinnas icke djurskyddsföreningarna.

Den svenska djurskydds rörelsen har endast ett rent ideellt mål: att verka för ett bättre skydd åt djuren. Denna verksamhet utföres endast i barmhärtighetens tjänst. Den avser att hjälpa vanvårdade, misshandlade och plågade djur. Den är härigenom också till hjälp för dem, som ej förstå att på ett riktigt sätt sköta och vårda husdjuren, och måste därigenom anses vara till gagn för boskapsskötseln.

Det svenska djurskyddets historia vittnar noggsamt om dess ideella art och för landet nyttiga verksamhet. »Framstegen inom husdjurskötseln», säger doktor Carl Grimberg i Svenska folkets underbara öden, »bero emellertid ej blott på materiella faktorer utan också på den ideella väckelse till fromma för både tama och vilda djur, som är djurskydds rörelsens verk. Den har medfört en storartad förändring till det bättre i vårt folks omvårdnad om sina husdjur och kraftigt bidragit till att åstadkomma humanare transport- och slaktmetoder för djuren. Otaliga äro också de fall, då djurskyddsföreningarna eller deras medlemmar direkt eller indirekt — genom polismyndigheterna — ingripit mot djurplågåre och befordrat dylika förhärdade eller tanklösa individer till laga näpst. I ett som allt har denna rörelse utövat en oskattbar folkuppfostrande gärning. Djurskyddsföreningarna ha hos vårt folk väckt till liv slumrande instinkter att beskydda våra stumma fyrbenta och bevingade vänner och att ridderligt bistå de värnlösa och stumma mot råa förtryckare. — Den anda, som djurskyddsföreningarna väckt till liv i Norden, bryter också på ett glädjande sätt av mot den ohyggliga råhet mot de värnlösa djuren, som är så vanlig i Sydeuropa. — Vad djurskyddsföreningarna uträttat till gagn och skydd för våra nyttiga små-

fåglar, är ett led i kampen mot de tallösa skadeinsekter, som hota omintetgöra odlarens möda i trädgården, på åkern och i skogen, och utgör därför en betydelsefull insats i både trädgårdsskötsel, jordbruk och skogsvård.»

Denna den opartiske och klarsynte historieskrivarens skildring av djurskyddets betydelse för vårt land och vårt folk torde tillräckligt tydligt vittna om den svenska djurskyddsrelsens ej blott för djuren värdefulla verksamhet.

Men djurskyddsrelsen har ej endast en folkuppfostrande och national-ekonomiskt betydelsefull uppgift. Den verkar också i barmhärtighetens anda. Barmhärtighet kan och måste utövas ej blott mot människor, utan även mot djur. Även dessa senare ha behov av barmhärtighet lika väl som den lidande människan. Djurens rätt och deras berättigade, om ock ej uttalade, krav på barmhärtighet måste respekteras och tillgodoses.

Djurens skydd, djurskyddet, kan emellertid ej tillgodoses enbart genom av staten stiftade lagar och av statens ämbetsmän för övervakande av lagarnas efterlevnad. Erfarenheten visar granneligen, att dessa på långt när ej förslå för detta synnerligen vidlyftiga och viktiga arbete. Det finnes också inom djurskyddet uppgifter, som säkerligen med större framgång handhas av frivilliga föreningar än av statsämbetsmän. Härtill höra t. ex. upplysningsverksamheten, strävandena att på frivillig väg åstadkomma en bättre behandling av djuren, utgivandet av tidningar och upplysningskrifter m. m. i syfte att främja djurskyddet, viss inspektionsverksamhet, anordnandet av djurskyddskonferenser m. m.

Att staten räknar med den enskilda djurskyddsverksamheten såsom ett betydelsefullt komplement till sin egen verksamhet för djurens lagliga skydd, framgår bl. a. av det Betänkande med förslag rörande djurskyddslagstiftning, som den 1 november 1938 avgavs av den för ändamålet tillsatte utredningsmannen, dåvarande revisionssekreteraren G. A. Bouveng. I detta betänkande påpekas (s. 111) bl. a., »att den av de frivilliga djurskyddsorganisationerna bedrivna upplysningsverksamheten är av synnerligen stor betydelse för ernående av bättre vård och behandling av djur» och (s. 112) att djurskyddsföreningarnas inspektörer »utövat en mycket värdefull verksamhet». Man kan icke förbise, att den frivilliga djurskyddsrelsen utgör en värdefull och nödvändig utbyggnad av statens verksamhet för djurens skydd. Härom vittnar också den svenska djurskyddsrelsens över 70-åriga verksamhet och de erkännanden, som både från myndigheter och enskilda kommit denna rörelse till del. Man kan med skäl fråga sig, hur långt vi i Sverige kommit i fråga om djurens skydd, om ej detta utgjort föremål för djurskyddsrelsens livliga omsorger.

Med full rätt kan man säga, att det frivilliga djurskyddet fyller en statlig funktion, då det ju är statens skyldighet att tillse, att djurskyddslagarna, lika väl som andra lagar, efterkommas. På grund av sin natur att betrygga

rätten för varelser, som ej själva kunna föra sin talan, är det emellertid svårare att övervaka djurskyddslagarnas än andra lagars efterlevnad.

En sådan verksamhet som djurskyddsföreningarnas borde redan på grund av sin statliga natur åtnjuta statsunderstöd och åtminstone ej beskattas.

Skyldigheten att erlägga skatt inskränker på ett betänkligt sätt djurskyddsföreningarnas verksamhet, som i dess ställe borde på allt sätt uppmuntras och understödjas av det allmänna. Man kan även utgå ifrån att djurskyddet skulle få emottaga flera donationer, om donatorerna visste, att avkastningen av donerade medel oavkortat komme avsett ändamål till godo.

Vad stat och kommun skulle förlora i skatteintäkter, skulle de återvinna genom djurskyddsföreningarnas ökade verksamhet.

På samma grunder borde djurskyddsföreningarna vara helt fritagna från den art av beskattning, som arvs-katten utgör. Den hämmar ofta på ett betänkligt sätt donators avsikt med ett testamenteriskt förordnande till förmån för djurskyddet och verkar icke uppmuntrande för lämnande av donationer till allmännyttiga ändamål. Men om arvs- och gåvoskatt är i detta sammanhang icke avsikten att göra någon framställning.

Den frivilliga djurskydds-rörelsen utövar sin verksamhet med hjälp av till de olika föreningarna (f. n. omkring 75) inflytande medlemsavgifter eller räntor på donationer, som lämnats den ena eller andra föreningen för djurskyddsändamål. Donationerna äro ofta givna för vissa bestämda syften, inspektion, belöningar, propaganda etc. I allmänhet äro föreningarna för sina omkostnader hänvisade till de ytterst sparsamma inkomsterna av sina medlemsavgifter. De flesta föreningarna torde icke hava några donationer alls, och där sådana finnas, förslå räntemedlen i allmänhet ej ens till de allra nödvändigaste utgifterna. Endast ett ringa antal föreningar ha några betydande mer donationer, men dessa föreningar ha även ett stort verksamhetsområde, såsom t. ex. Sveriges djurskyddsföreningars riksförbund, i vars uppgifter det även ingår att i mån av tillgångar understödja enskilda i behov varande lokalföreningar.

För att något så när kunna fylla sina uppgifter är den svenska djurskydds-rörelsen i stort behov av starkt ökade inkomster. Endast tack vare den största sparsamhet och oavlönat eller underbetalat arbete kan verksamheten upprätthållas i den utsträckning som sker.

Man förstår härav, vilket avbräck i djurskyddsföreningarnas verksamhet skyldigheten att gälda skatt till stat och kommun måste utgöra.

När 1936 års skattekommitté i sitt Betänkande med förslag rörande beskattning av stiftelser och ideella föreningar m. fl. (s. 54) säger, att enligt dess uppfattning skattefriheten icke bör omfatta andra institutioner än sådana, som främja ändamål, vilka eljest måst tillgodoses av det allmänna, så synes härav logiskt följa, att kommittén bort föreslå skattefrihet för djurskyddsföreningar. Kommittén anser vidare (s. 58), att ideella föreningar

böra, i den mån de främja samma ändamål som de från skatteskyldighet frikallade stiftelserna, erhålla skattefrihet i likhet med dessa. Bland de stiftelser, som böra erhålla skattefrihet, nämner kommittén (s. 55) även sådana, som ha till ändamål att utöva hjälpverksamhet bland behövande. Det torde icke kunna bestridas, att djurskyddsföreningarna äro ideella föreningar, som utöva hjälpverksamhet bland behövande, nämligen för nödställda djur, som äro i högsta behov av hjälp. En ytterligare förutsättning för att en förening med dylikt ändamål skall komma i åtnjutande av skattefrihet torde enligt kommitténs mening (s. 58) böra vara, att föreningen icke i sin verksamhet på något sätt tillgodoser medlemmarnas ekonomiska intressen. Även denna förutsättning återfinnes till fullo hos djurskyddsföreningarna, som endast ha djurens bästa till ögonmärke.

Enligt kommitténs mening (s. 62) bör skattefriheten i regel icke omfatta andra juridiska personer än sådana, som faktiskt utöva en allmännyttig verksamhet. Kommitténs förslag bygger, står det i fortsättningen, på den förutsättningen, att rättssubjekt, som genom sin verksamhet äro i hög grad nyttiga för det allmänna, skola erhålla skattefrihet. Även här uttalade åsikter styrka den uppfattningen, att verkliga skäl tala för att djurskyddsorganisationerna böra befrias från skyldigheten att erlägga skatt till stat och kommun.

Här framhållna synpunkter äro till fullo behjärtade i Danmark och Norge, där enligt meddelande från dessa länders centrala djurskyddsorganisationer det frivilliga djurskyddet är fritaget från skattskyldighet.

Med hänsyn till vad här ovan anförts torde det befinnas konsekvent och logiskt, att djurskyddsorganisationer och djurskyddsföreningar fritagas från erläggande av skatt till stat och kommun.

På grund av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen ville för sin del besluta, att såväl Sveriges djurskyddsföreningars riksförbund som ock i vårt land verk samma djurskyddsföreningar av enahanda struktur som riksförbundet måtte förklaras fritagna från skattskyldighet till stat och kommun.

Ett exemplar av riksförbundets stadgar är här bilagt¹⁾.

Stockholm den 23 mars 1942.

Albert Larsson

i Karlstad.

Eric Hansson

i Vännäsby.

¹⁾ Ej här tryckt. Överlämnat till utskottet.